UCHWAŁA NR IX/59/2015
RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 29 września 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice w roku 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) w związku z art. 4^1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.) Rada Gminy Krośnice uchwala co następuje :

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2015 rok, zwany dalej „Programem", stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr IX/59/2015

Rady Gminy Krośnice

z dnia 29 września 2015 r.

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W GMINIE KROŚNICENA ROK 2015

I. Wprowadzenie:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2015 rok, zwany dalej „Programem" określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4^1 ust 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.), zwaną dalej „ustawą". Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Krośnice prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w Programie stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu prowadzonych w latach poprzednich. Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu – oprócz przywołanej wyżej ustawy – są:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011–2015,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007–2015,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krośnice na lata 2011–2015,

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań jest **gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** (art. 4^1 ust. 2). Zadania ujęte w gminnym programie są **inicjowane przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych** (art. 4^1 ust. 3), powołaną przez wójta, natomiast **realizatorem programu, zgodnie z postanowieniami wynikającymi z zapisu w art. 4^1 ust 2, jest Urząd Gminy Krośnice**

II. DIAGNOZA

1. Problem alkoholowy w Polsce

Alkoholizm, spośród różnych problemów społecznych, które występują w naszym kraju, ma szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z tego, że dotyczy różnych sfer życia i powoduje szkody społeczne, zdrowotne, ekonomiczne. Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne, zarówno pojedynczych osób jak również ich rodzin. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powodowania szkód społecznych tj. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie.

Korzystając z wyników polskich badań epidemiologicznych, liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 850.000, zaś osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 3. 600.000 (dane: PARPA). Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychotropową używaną przez młodzież. Należy również zwrócić uwagę na wzrastającą liczbę pijących dziewcząt i kobiet. Wskaźniki spożywania alkoholu przez dziewczęta dążą do zrównania się ze wskaźnikami osiąganymi przez chłopców. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Polacy dużo piją niezależnie od płci, od pory roku. coraz więcej piją kobiety, zaś mężczyźni może nie tyle piją mniej, co robią to bardziej kulturalnie niż kiedyś. To nie są luźne spostrzeżenia, tylko fakty poparte statystykami. Niezmiennie jesteśmy w europejskiej czołówce wskaźników alkoholu spożywanego na jednego mieszkańca, ostatnio zaś opublikowane badania wykazały, że w Polsce na jeden sklep z alkoholem przypada 254 mieszkańców. Problem z piciem w Polsce jest, nie da się ukryć. Jest, był i będzie. To nie jest coś, co da się rozwiązać za pomocą jednego, dwóch czy nawet trzech posunięć politycznych, ekonomicznych czy jakichkolwiek. Jeśli alkohol jest dostępny, legalny, wpisany w naszą tradycję i kulturę, to nie sposób sobie wyobrazić, że on nagle zniknie.

Alkohol stanowi przyczynę negatywnych zjawisk, do których zaliczyć należy wykroczenia, wypadkowość oraz czyny karalne.

Badania ankietowe w szkołach dostarczają informacji o rozpowszechnieniu eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych.

Zmiany w tym zakresie jako wskaźnik efektów realizacji działań zapobiegawczych – stąd potrzeba monitorowania ESPAD - ogólnopolskie badanie ankietowe zrealizowane w maju-czerwcu 1995 r., 1999 r., 2003 r., 2007 r. oraz w 2011 r., tj. w wśród uczniów dwóch roczników - wiek: 15-16 lat i 17-18 lat w ramach międzynarodowego projektu badawczego.

W 2011 r. badanie zrealizowano na próbie losowej młodzieży trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. W badaniu zastosowano kwestionariusz do samodzielnego wypełniania przez uczniów. W ankiecie pytano o osobiste doświadczenia z każdą z substancji osobno wymieniając ich nazwy. Wyniki badań ESPAD (Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach na Temat Używania Alkoholu i Narkotyków), które przeprowadzone zostały wśród nastolatków w 2011 roku wskazują, iż napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej w Polsce, zaś kontakt z alkoholem ma za sobą aż 90,2% gimnazjalistów z klas III i 94,8% klas szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto spożywanie alkoholu indukuje inne ryzykowne zachowania.

Podsumowanie wyników dotyczących alkoholu – stwierdzono, że młodzież w większości zalicza się do konsumentów alkoholu, pije przede wszystkim piwo – rzadziej sięga po inne napoje, poważnym problemem jest upijanie się.

· alkohol jest jedną z głównych przyczyn wypadków wśród młodzieży (np. wypadki drogowe, utonięcia);

· alkohol jest czynnikiem zwielokratniającym ryzyko różnych niebezpiecznych sytuacji (np. konflikty z prawem, sięganie po narkotyki, stanie się ofiarą przestępstwa);

· przypominanie o istniejących przepisach i zaangażowanie osób dorosłych w kontrolę społeczną zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim może w znaczący sposób wpłynąć na jego przestrzeganie;

· ograniczając dostępność alkoholu dla osób nieletnich chronimy nie tylko młodych ludzi, lecz w znaczący sposób wpływamy również na poprawę bezpieczeństwa publicznego.

2. **Diagnoza problemów alkoholowych występująca w Gminie Krośnice:**

Charakterystyka problemów (stan problemów): sporządzona na podstawie informacji przekazanej przez Komendę Powiatową Policji w Miliczu.

Lp.	Stan problemów	Rok 2013	Rok 2014
1	Ilość osób doprowadzonych do Komendy Powiatowej Policji do wytrzeźwienia	18	21
2	Ilość wniosków do Sądów o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego Ilość wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4 21	6 47
3	Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych dot. przemocy w rodzinie	5	5
4	Ilość interwencji wobec przemocy w rodzinie (wszyscy sprawcy nietrzeźwi)	10	17
5	Ilość nietrzeźwych kierującymi pojazdami	69	41
6	Ilość interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych W tym :nietrzeźwych nieletnich	98 1	51 2
7	Ilość interwencji domowych: W tym: - procedura Niebieskiej Karty, - ilość nietrzeźwych sprawców przemocy domowej	63 10 10	61 17 17

Ponadto przeprowadzono badanie – diagnozę Gminy Krośnice w 2004 roku, dotyczącą aktualnego poziomu zagrożenia problemami alkoholowymi i narkotycznymi. Zastosowano równolegle trzy metody do

przeprowadzenia badań: sondaż terenowy oraz kwestionariusze diagnostyczne dla młodzieży i osób zawodem lub funkcją związanych z przeciwdziałaniem badanym problemom. Badania te były wykonane w 18 wsiach. Przebadano łącznie liczbę około 210 osób, z czego do analizy zakwalifikowano 204. Badani dobierani byli losowo wg ustalonych w założeniach kryteriów próby kwotowej (płeć, wiek, miejsce zamieszkania, praca). Profil podaży alkoholu wg respondentów sondy uległ zdecydowanie pogorszeniu. Podaż nadmierna alkoholu występuje w rejonach Stara Huta, Brzostowo, Łazy Małe, Grabownica. Nastąpił także wzrost dorosłych osób nietrzeźwych w rejonach Wąbnic, Bukowic, Kuźnicy Czeszyckiej, Wierzchowic i Brzostowa. Respondenci w 91,24% opowiedzieli się za przyrostem ilości młodzieży używającej alkohol w sposób widoczny.

Ostatnie badania (ESPAD 2011) wskazują, iż w Polsce wskaźniki dotyczące zachowań ryzykownych utrzymują się na podobnym poziomie, odnotowuje się nawet spadek pewnych wskaźników dotyczących sięgania przez młodych ludzi po substancje psychoaktywne.

Aby określić spożywanie napojów alkoholowych i narkotyków na terenie Gminy Krośnice, zaplanowano przeprowadzenie diagnozy społecznej w 2016 r. Po przeprowadzeniu badań będziemy mogli porównać na przełomie 10 lat, czy spożycie ma tendencje spadkową czy rosnącą. Po wykonaniu takich badań i porównań będziemy mogli wypracować i podejmować bardziej ukierunkowane programy profilaktyczne.

III. Instytucje i organizacje współpracujące przy realizacji programu mające siedzibę na terenie gminy Krośnice:

1) szkoły i przedszkola,
2) CETS,
3) Ośrodek Pomocy Społecznej,
4) Świetlica Środowiskowa,
5) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (GKds.PiRPU),
6) Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna,
7) Kościoły,
8) Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

IV. Najważniejsze problemy do rozwiązania wynikające ze spożywania alkoholu i narkotyków na terenie gminy Krośnice to:

1) nadużywanie alkoholu przez osoby dorosłe,
2) niski poziom świadomości zagrożeń wynikających z używania środków odurzających i uzależniających przez dzieci i młodzież,
3) naruszanie przepisów, ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zakazujących sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
4) przemoc w stosunku do członków rodzin dokonywana pod wpływem alkoholu i narkotyków,
5) brak aktualnej diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych i innych zagrożeń wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

V. Realizacja programu ma na celu:

1) zmniejszenie liczby pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, poprzez pomoc w dokonaniu samooceny własnego modelu picia i podniesienia stanu świadomości o zagrożeniach zdrowotnych i społecznych, jakie mogą pojawić się w związku z piciem szkodliwym i w niewłaściwych sytuacjach,
2) pogłębienie świadomości dzieci i młodzieży o szkodliwości i ryzyku związanym ze spożywaniem alkoholu i używaniem narkotyków,
3) przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
4) zmniejszenie spożycia narkotyków w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
5) kontynuację działań w zakresie pomocy osobom dotkniętych przemocą domową

VI. Działania, które prowadzić mają do osiągnięcia celów w realizacji programu:

1) akcje edukacyjne umożliwiające dzieciom i młodzieży zdobycie i pogłębienie wiedzy z zakresu szkodliwości i ryzyka związanego ze spożywaniem alkoholu i narkotyków poprzez:

   a) objęcie programem profilaktyki rodziców w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień,

   b) prelekcje i pogadanki z uczniami

2) kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

3) prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w Świetlicy Środowiskowej

4) finansowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży wytypowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków GKds.PiRPU, członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub pedagogów szkolnych

5) dofinansowanie programów profilaktycznych opracowanych przez szkoły, instytucje i organizacje pozarządowe

6) organizowanie zajęć i imprez sportowych

7) zakup wydawnictw, plakatów, ulotek oraz rozpowszechnianie ich na terenie gminy

8) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

9) podnoszenie i doskonalenie kompetencji członków GKds.PiRPU

10) prowadzenie warsztatów zapobiegawczych nawrotom picia

11) prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach

12) wszelkie inne możliwe działania mające na celu zapobieganie problemowi alkoholowemu, narkotykowemu i przemocy w rodzinie

VII. Zasady wynagradzania członków GKds.PiRPU:

1) Za pracę w GKds.PiRPU jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:

   · 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla przewodniczącego GKds.PiRPU,

   · 7% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla zastępcy przewodniczącego GKds.PiRPU,

   · 6% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla innych członków GKds.PiRPU.

2) Podstawą otrzymania wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu GKds.PiRPU, potwierdzony własnoręcznym podpisem na liście obecności w dniu odbycia posiedzenia, zatwierdzonej przez Przewodniczącego GKds.PiRPU.

3) Wynagrodzenie wypłacane będzie nie częściej niż raz w miesiącu, przelewem na wskazane przez członków GKds.PiRPU konta bankowe.

4) W związku z podróżami służbowymi (szkolenia, konferencje) członkom GKds.PiRPU przysługuje dieta, zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach i wysokościach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).

VIII. Źródła finansowania programu:

Środki finansowe na realizację programu pozyskiwane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy i nie mogą być przeznaczane na inne cele.